

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/474-3
Saksbehandler: Astrid Marie Bjerkås
Dato: 08.01.2021

Svar på covid-19 oppdrag nr 287 fra HOD - informasjonsbrev til kommunene

Vedlagt følger Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets svar på oppdrag 287.

Oppdraget ber om at Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet sender et informasjonsbrev til statsforvalterne/kommunene/kommunelegene som gir en beskrivelse av saksgangen fra oppdrag mottas av Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet og frem til beslutninger tas av regjeringen, herunder kommunikasjonstiltak.

Videre at Legeforeningen og kommunelegene involveres på egnet måte for å enes om hvordan informasjon knyttet til nye beslutninger, tiltak, råd og regler skal kommuniseres til statsforvaltere/kommuner/kommuneleger

Oppsummering

- Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet vil i begynnelsen av uke 2 sende et informasjonsbrev til statsforvaltere, kommuner og kommuneleger der vi beskriver prosessen fra vi får et oppdrag til offentliggjøring av tiltak – inkludert kommunikasjonstiltak og hvor informasjon finnes hos regjeringen.no, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet
- Helsedirektoratet har i møte med Legeforeningen, blitt enige om mulige fremtidige hensiktsmessige måter å styrke informasjon knyttet til nye og endrede beslutninger, tiltak, råd og regler
- Helsedirektoratet vil se på hvilke øvrige tiltak som kan settes inn på både kort og lengre sikt, for å styrke dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger ytterligere

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Astrid Marie Bjerkås
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;Helse- og omsorgsdepartementet, Benedicte Mørkved Larsen

Helsedirektoratet

Avdeling kommunikasjon
Astrid Marie Bjerkås

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19-oppdrag fra HOD 287 – Informasjonsbrev til kommunene

Oppsummering

- HelseDirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet vil i begynnelsen av uke 2 sende et informasjonsbrev til statsforvaltere, kommuner og kommuneleger der vi beskriver prosessen fra vi får et oppdrag til offentliggjøring av tiltak – inkludert kommunikasjonstiltak og hvor informasjon finnes hos regjeringen.no, HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet
- HelseDirektoratet har i møte med Legeforeningen blitt enige om mulige fremtidige hensiktsmessige måter å styrke informasjon knyttet til nye og endrede beslutninger, tiltak, råd og regler
- HelseDirektoratet vil se på hvilke øvrige tiltak som kan settes inn på både kort og lengre sikt for å styrke dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger ytterligere

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag nr. 287 til HelseDirektoratet om informasjonsbrev til kommunene

Helse- og omsorgsdepartementet viser til innspill fra flere kommuneleger om når og hvordan informasjon om nye tiltak kommuniseres.

På denne bakgrunn bes det om at HelseDirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet sender et informasjonsbrev til statsforvalterne/kommunene/kommunelegene som gir en beskrivelse av saksgangen fra oppdrag mottas av HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet og frem til beslutninger tas av regjeringen herunder hvordan informasjon offentliggjøres gjennom aktuelle informasjonskanaler (pressemeldinger og nettsaker, pressekonferanser, offentliggjøring av grunnlagsdokumenter, regjeringen.no, helsenorge.no og etatenes nettsider mv.).

Som del av oppdraget skal Legeforeningen og kommunelegene involveres på egnet måte for å enes om hvordan informasjon knyttet til nye beslutninger, tiltak, råd og regler skal kommuniseres til statsforvaltere/kommuner/kommuneleger, for eksempel om løsninger med varslinger og informasjon på mail kan være hensiktsmessig.

Frist for oppdraget settes til fredag 8. januar kl. 16.00.

Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet viser til innspill fra flere kommuneleger om når og hvordan informasjon om nye tiltak kommuniseres, og har på den bakgrunn sendt oppdrag til HelseDirektoratet.

HelseDirektoratets og Folkehelseinstituttets svar på oppdraget

Oppsummering

Det er erkjent at krisekommunikasjon fra sentralt hold til landets mange kommuner bør bedres. Kommuneleger i 59 kommuner har løftet problemstillingen ut fra sin helt sentrale rolle som lokalt smittevernmyndighet (jmf

Smittevernloven) og fortolker av smitteverntiltak og råd i sin kommune. Det er denne gruppen kommuneledelse og andre henvender seg til i stor grad for smittevernvurderinger.

God forankring av tiltak i denne gruppen vil styrke både evne til rask gjennomføring av tiltak og tillit til nasjonale og lokale myndigheter og også tillit til selve tiltakene. En slik forankring krever mer tid i forkant av beslutninger enn hva oppdragene fra regjeringen oftest gir rom for – og tidvis også mer tid enn hva situasjonens hastegrad tilsier.

HelseDirektoratet og FHI vil tilrettelegge for at kommunene, statsforvalterne og kommunelegene er godt informert om hvor de finner nødvendige oppdateringer av anbefalinger og forskriftsfestene regler. Det kan blant annet gjøres ved å åpne for abonnementsløsninger til relevante nettsider, der det er mulig og hensiktsmessig. Særlig bør stedene HelseDirektoratet, Folkehelseinstituttet og regjeringen offentliggjør beslutningsgrunnlag og info om nye tiltak vurderes for en abonnementsordning. Se eksempler senere i denne besvarelsen.

Vi anbefaler også å vurdere om regjeringens abonnementsløsning for varsling om covid-19-informasjon på regjeringen.no styrkes slik at informasjon om kommende tiltak kan deles med statsforvaltere, kommuner og kommuneleger så tidlig som mulig også via denne nettsiden.

Dette vil vi informere om i informasjonsbrev til statsforvaltere, kommuner og kommuneleger i begynnelsen av uke 2.

Direktoratet vil også se på hvilke øvrige tiltak som kan settes inn på både kort og lengre sikt for å styrke dialogen med interessentene nevnt over ytterligere.

Saksutredning

Møte med Legeforeningen

HelseDirektoratet hadde 6. januar 2021 møte med Legeforeningen og hovedforfatterne av kronikken, som det vises til i oppdraget. Der informerte vi om prosessen fra vi får et oppdrag til offentliggjøring. Videre diskuterte vi og ble enige om mulige fremtidige hensiktsmessige måter å styrke informasjon knyttet til nye og endrede beslutninger, tiltak, råd og regler. Vi oppfatter innspillene vi fikk som realistiske og gode.

Informasjonsbrev til stasforvaltere, kommuner og kommuneleger

HelseDirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet skriver et brev til landets statsforvaltere, kommuner og kommuneleger der vi beskriver prosessen fra vi får et oppdrag til offentliggjøring av tiltak – inkludert kommunikasjonstiltak.

I brevet vil vi også beskrive hvor kommunelegene kan finne informasjon og hvordan de kan abonnere på nyhetsvarsler fra Regjeringen, HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Vi har i utformingen av brevet dialog med KS og Folkehelseinstituttet. Brevet er planlagt sendt i begynnelsen av uke 2.

Vurdering av kommunikasjonstiltak

Det er enighet med Legeforeningen om at kommunikasjonsløsninger bør være digitale, selvbetjente og automatiserte.

Kommunelegens rolle

Kommunelegen skal være medisinskfaglig rådgiver for kommunen. Kommunelegene har samtidig en sentral rolle i å informere befolkning, næringsliv og andre grupper om nye og endrede nasjonale tiltak, slik at disse forstås og etterleves. Kommunelegene får spørsmål og forventes å svare korrekt med en gang tiltak varsles og iverksettes.

God og tidlig informasjon til kommunelegene om nye og endrede nasjonale tiltak er derfor avgjørende for kommunenes evne til å håndtere pandemien og informere befolkningen slik at tiltak etterleves.

Kommunikasjonslinjen fra HelseDirektoratet til kommunelegen går via Statsforvalteren, kommunen og til kommunelegen. For å sikre at kommunelegen kjenner nye og endrede tiltak så raskt som mulig, anbefaler

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet at vi i dialog med Statsforvaltere og kommunene kan innføre en rutine der vi så tidlig som mulig i innførings- eller endringsprosesser av nasjonale tiltak, varsler disse samtidig.

For øvrig vil HelseDirektoratet fortsette dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger for å styrke kontakten rettet mot disse ytterligere.

I arbeidet med vaksinasjon går det en linje fra Folkehelseinstituttet til kommunene. Instituttet sender jevnlig informasjonsbrev til kommunene. Brevene (i skrivende stund 9 brev) publiserer også på instituttets koronaveileder.

Referansegruppe

HelseDirektoratet ønsker å opprette en liten referansegruppe med kommuneleger på kommunikasjonssiden for å kunne diskutere og avstemme kommunikasjonstiltak. Referansegruppen bør ha kontakt med referansegruppen som HelseDirektoratet allerede har med enkelte kommuner.

Abonnementløsninger

Det er i dag mulig å abonnere på varsel om pressekonferanser på regjeringen.no, men det forutsetter at man abonnerer på all informasjon om korona-situasjonen og at man abonnerer på timesvarsling. Vi anbefaler at det opprettes mulighet for å kun å abonnere på undertemaer covid-19, som pressekonferanser, pressemeldinger osv. Videre at det kan velges å få umiddelbar push-varsling.

Det er mulig å abonnere på endringer i koronaveilederne til Folkehelseinstituttet og HelseDirektoratet.

- Koronaveileder Folkehelseinstituttet [Koronavirus sars-CoV-2 \(coronavirus\) – fakta, råd og tiltak - FHI](#)
- Koronaveileder HelseDirektoratet [Koronavirus – beslutninger og anbefalinger - HelseDirektoratet](#)
- Folkehelseinstituttet har også en egen veileder for Koronavaksinasjonsprogrammet. [Koronavaksinasjonsprogrammet - FHI](#)
- Folkehelseinstituttet har en egen håndbok for oppdaging, vurdering og håndtering av covid-19-utbrudd i kommunen for kommuneleger [Håndbok for oppdaging, vurdering og håndtering av covid-19-utbrudd i kommunen - FHI](#)

Både HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet publiserer brev til kommunene på sine nettsider

- Brev fra HelseDirektoratet [Brev fra HelseDirektoratet \(covid-19\) - HelseDirektoratet](#)
- Brev fra Folkehelseinstituttet [Brev fra Folkehelseinstituttet til kommuner og helsetjeneste](#)

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet publiserer faglige anbefalinger etter at regjeringen har tatt beslutning, når HOD ber om det. HelseDirektoratet vi se på en mulighet for å kunne abonnere på beslutningsgrunnlag fra HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet [Faglig grunnlag til Helse- og omsorgsdepartementet \(covid-19\) - HelseDirektoratet](#)

[Folkehelseinstituttet har allerede en slik abonnementsløsning på sine nettsider; Faglig grunnlag til Helse- og omsorgsdepartementet på Fhi.no](#)

Delingsportal

Folkehelseinstituttet har allerede en delingsportal for kommuneleger. HelseDirektoratet vil også se på en mulig løsning med innlogging der kommuneoverlegene kan finne informasjon om hvilke oppdrag HelseDirektoratet jobber med. Samtidig er vi oppmerksomme på ønsket om å finne informasjon ett sted. Kommunelegene peker på at det er krevende å måtte holde seg oppdatert både på Fhi.no HelseDirektoratet.no og Regjeringen.no

De peker også på at ønsket om ett sted henger tett sammen med at det er vanskelig å vite hvilket av de tre nettstedene det er mest naturlig å starte letingen på, i hvert enkelt tilfelle.

Webinarer og spørretimer

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet arrangerer jevnlige webinarer for ulike målgrupper, for å gi utdypende informasjon og svare på spørsmål.

Eksempler er spørretime for kommuneleger i regi av Folkehelseinstituttet. Her er det siden starten av pandemien arrangert nærmere 20 webinarer spesielt lagt opp for kommunikasjon med kommunene for deling av informasjon og råd.

Et annet eksempel er webinarer om TISK (testing, isolering, smittesporing og karantene). HelseDirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet arrangerer webinarserien øve på TISK [Øve på TISK - HelseDirektoratet](#) . Det arrangeres også jevnlige webinarer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Vi vil fortsette å bruke denne kanalen, som også i noen grad gir muligheter for dialog med deltakerne.

Råd om kommunikasjon

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet vurderer at når vi leverer svar på oppdrag i tiden framover, vil vi gi anbefalinger om at det helst bør gå litt tid fra regjeringen informerer om nye tiltak til de blir satt i verk.